

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XVII. Epistola nomine Iesu Christi scripta aevo, ut videtur, Karoli M. Regis
Francorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

integrè. Lapedeto, ipsa quarta parte Colonicas, Meicuriano, ipsa quarta parte Maglaco, fonte dicta Buconiano, Callano, Concu largi, Abuniano, ex medietate, Leoniano, ex medietate, Suburbe . . . . . Sala super ponte septimo, in valle Gabiano, ex medietate. Crotas, Cagnano, sancti Marcelli, Villa Totonis, sancti Georgij, Villa Ciliano, sancti Crescenti, sancte Mariæ Segelona, ex medietate. Gragnano villa, Aquaviva, ex medietate. Rufiniano, ex medietate. Omnia & in omnibus quantum ibidem retinebat jam perscriptus Archiepiscopus pro causa Ecclesiarum sanctorum Iusti & Pastoris, & sancti Pauli, & sancti Stefani, quod ego jandictus Arloinus, qui sum assertor vel causilicus & mandatarus de jandicto Archiepiscopo Danielo, hoc adprovavi per series condiciones, quod iste Milo Comes retinet ipsas villas malum ordinem injustè, & invasit de potestate de isto jandicto Archiepiscopo, cujus ego mandatarus sum. Tunc nos Missi, Vassi dominici, & Iudices interrogavimus jandicto Milone Comite: Qui respondis ad isto Arloino, qui est mandatarus de jandicto Archiepiscopo de hac causa: Tunc Milo Comes in suum responsum dixit: Ipsas villas senior meus Karolus Rex mihi eas dedit ad beneficio. Tunc ipsi Missi, & Iudices, & Vassi dominici interrogaverunt Milone Comite si potebat habere condiciones, aut recognitiones, aut judicium, aut testes, pro quibus ipsas villas partibus suis retinere deberet. Tunc Milo Comis dixit. Non habeo nullum judicium veritatis, nec nulla testimonia, pro quibus ipsas villas partibus meis vindicare debeam, nec in isto placito, nec in alio, nec in tertio, nec ulloque tempore. Tunc prefati Missi, Vassi dominici, & Iudices interrogaverunt Arloino, qui est assertor vel causilicus & mandatarus de jandicto Danielo Archiepiscopo, si potebat habere tale testimonia pro quibus hoc quod dicebat super Milone Comite, hoc legibus aprovarè potuisset. Et tunc asseruit Arloinus, & dixit sic, Habeo unde . . . . . pro judicio de suprascriptis Missos, Vassis dominicis, & Iudices. Arloinus mandatarus suam agramavit testimonia. Nuper veniens Arloinus ad suum placitum, quod arramatum habuit, & ibidem sua testimonia protulit bonos homines idoneos, his nominibus, Vndila, Aurilianus, Kairato, Narbonellus, Dodemirus, Lunares, Silentiarius, Bonus Eneus, Gumaricus, Vviteringus, Teudefundus, & Servandus: qui sic testificaverunt in suprascriptorum judicio, in facie Milone Comite, & serie condiciones hac juraverunt in Ecclesia S. Mariæ qui sita est infra muros civitatis Narbona, quia nos supranominati testes scimus, & bene in veritate nobis cognitum manet, & vidimus ipsas villas superius scriptas, cum fines & termines vel ajacentias quæ ad ipsas villas pertinent, habentes & dominantem ad Danielo Archiepiscopo, cujus iste Arloinus assertor, causilicus, & mandatarus est, pro causa Ecclesiarum sanctorum Iusti & Pastoris, & sancti Pauli, & sancti Stefani. Nam & nos Vndila, Aurilianus, Kairato, Narbonellus, Dodemirus, Lunares, Silentiarius, Bonus Eneus, Gumaricus, Vviteringus, Teudefundus, & Servandus, vidi-

mus jandictas villas, cum illorum fines & termines, habentes & dominantem Danielo Archiepiscopo, cujus iste Arloinus assertor, causilicus, & mandatarus est, ab integrè. Et cum nos prefati Missi, Vassi dominici, & Iudices videntes talem adprovationem de Arloino assertore, causilico, & mandataro Danielo Archiepiscopo, & post tanta rei veritatem bene cognovimus, altercavimus inter nos ante perscriptos Missos, Vassis dominicis, & Iudices, vel plures bonis hominibus . . . . . residebant; & ordinavimus Milone Comite, ut de ipsas villas se * exigere fecisset, & Arloino assertore & mandataro Danielo Archiepiscopo per suum saionem ^{entis} revestite fecisset; sicut & fecit. Et congaudeat se Arloinus assertor, causilicus, & mandatarus Danielo Archiepiscopo in nostro judicio suam percepisse & habere justitia. Dato judicio notitia traditionis 1111. Nonas Junij anno 1111. regnante Karulo Rege Francorum, Signum Milonis, qui hanc notitiam . . . . . & evacuationis feci & firmare rogavi bonis hominibus, S. Garibertus, S. Vuidaldus, S. Ingobertus, S. Arvinus, S. Vuicor, S. Ergimiro, S. Anselmo, S. Vvarnario, S. Guirulfus, S. Atila, S. . . . . S. Donadei, S. Argemundus, S. Vrsio, S. Guntulfus, Teodericus, Petrus, Sigfredus. Ego Vvaltarius Notarius subscripsi. Ego Adalbertus Notarius subscripsi.

Boso, qui hanc notitiam traditionis judicij scripsit sub die & anno quibus supra.

Judicium istud à Castello edium est in Memoriarum historia Occitanica pag. 742. ex chartulario Archiepiscopi Narbonensis, sed valde mendosum ac corruptum. Itaque nos putavimus heic, data occasione, recedendum esse, descriptum à nobis ex vetustissima scheda Narbonensi.

XVII.

Epistola nomine Iesu Christi scripta ævo, ut videtur, Karoli M. Regis Francorum.

IN nomine Domini. Incipit epistola Salvatoris Domini nostri Iesu Christi filij Dei, quæ in Hierosolymis cecidit, Michælo ipsam deportavit, & inventa est ad portam, * quem per manus sacerdotis per manus sacerdotis nomine Eros. Et ipsa epistola ad Erim civitatem directæ est ad alium sacerdotem nomine Leopas. Leopas verò direxit ipsam epistolam ad Cappadociam. Et tunc collecti sunt xv. Episcopi in unum, & triduanum jejunium fecerunt in vigiliis & orationibus insistentes, simulque & omnes Presbyteri, Diacones, Clerici, & omnes populi tam viris quàm mulieribus collecti sunt in unum & ploraverunt ubi inventa est & à Domino directæ epistola. Carissimi Fratres, audite & abscultate qualem nobis epistolam direxit Dominus de cælo, non tantum nisi ut corrigamus nosmetipsos de omni cecitate hujus seculi antequam veniat ira furoris Domini super nos. Denique non pro aliud nisi sanctum diem dominicum cultodendum & decimas fideles Deo reddendum,

An. 788.
Ex codi-
ce Tatti-
conensi.
* f. Elicia

sicut scriptum est: Die dominico sedentes in foro, & causas iudicandi otiosas. Venationes in eodem die non colligere. Pecora in eodem die non mulgentes, sed pauperibus vestris aut compatibus non habentes distribuere. Boves tuos in eodem die non mitas laborare. Propter quod non custodistis diem domini . . . . . veniat super vos iudicium Domini. Et propterea iugebunt & . . . . . generaliter periculum terræ & captivas animas ducer . . . . . ubi erit fletus & stridor dentium. Nescitis miseri quia . . . . . terram, mare, & omnia quæ in eis sunt ornata . . . . . tea Adam de limo terræ plasmavi & edi . . . . . bit omnis peccatus in terra donec. . . . .

Desunt heic multa.

nihil aliud operantes in die dominico nisi ad Ecclesiam concurrere solemnitates Domini audire. Et post hæc, infirmos visitare, mortuos sepelire, tribulantes consolare, discordantes pacificare, crucem Christi in omnibus venerare, deponentes nitidas vestes in faccis & ciliciis & cinere vestiri, sicut Ninivitarum fecerunt, & sic liberati sunt ab ira furoris mei. Miseri populi, cur non timetis, ut possitis evadere iram meam. Corrigit vos antequam veniat ira mea super vos & omnes habitantes in terra qui nolunt custodire mandata mea & diem sanctum dominicum colere & venerare. Ponite, miseri, mortem ante oculos vestros die noctisque, quia nescitis quia hora auferantur à vobis animas vestras & deducantur à diabulo in gehenna ignis, ubi nulla erit requies, nisi fletus & ululatus. Admoneo vos per epistolam istam ut custodiatis omnia quæ dixi vobis. Quod si non custodieritis, mittam super vos lapides calidos ignem & flammam producentes cum magno pondere, qui consumant vos usque ad . . . . . anei qui deglutant homines, aut velut passer triticum, ita de . . . . . mus . . . . . os serpentes pinnatas malas & pessimas, qui devorent . . . . . tributio. Si non egeritis penitentiam & . . . . . la in quibus bibitis vos & filij vestri . . . . .

Heic rursum multa desunt.

Dico vobis, conjuratio fidelis populi, permaneat in vobis gratia mea, qui sum Deus vester. Vigilando & orando, vel elemosynas faciendo, facta mala relinquendo, homicidia relaxando, viduas & orphanos diligendo, pro peccata vestra semper orando, mala pro malo non reddendo, diem sanctum dominicum custodiendo, compati tuo caritatem & fidem perfectam tenendo. Si hæc feceritis, in regno meo eritis mecum regnaturi in secula seculorum. Amen.

Filij parentes non maledicant, neque parentes filios; quia maledictio patris & matris eradicat fundamenta domus filiorum.

Ecce fideliter iterum dico vobis, ad Ecclesias meas cum oblationes frequenter venite. Lectiones divinas intento corde audite, ut salvi esse possitis. Qui dissimulaverit ad fontes, aut ad arboribus, aut ad petra fuerit inventus sacrificare, aut ad sepulcra mortuorum præsumpserit incantare, aut in quolibet locis tergere, anathemabo eum, & peribit in inferno inferiori: quia omnis incantator non habebit partem in regno meo. Ille tamen qui dimiserit sanctum diem dominicum, & non

Tom. II.

coluerit eum sicut oportet, anathemabo eum. Maleficos, divinos, incantatores, aguriosos fugite. Ieiunium observate. Vestras decimas, de quantum habueritis, in Ecclesias meas ponite. Estote assidue sine peccato. Recordate tabulas Moysi famulo meo, & legem & præcepta quæ dedi ei ad prædicandum in populis, ut timeant me & custodiant illam. Monco vos per epistolam istam ut in Ecclesias meas nullus sit, non vir, non mulier, qui præsumat fabulare aut verbosare aut sedere aut ante Missa egredere, donec compleantur sollempnia, anathema sit. Anima illa tale non colligam in paradiso meo. Amen dico vobis, si non corrigeritis vosmetipsos, mittam super vos brucas & locustas, qui comedant fructus vestros, & lupos rapaces qui comedant vos, quia non custodistis diem sanctum dominicum. Qui ipsum non custodierit, maledictus erit. Die dominico non lavare vestimenta, non caput neque capillos tondere. Qui hæc fecerit, anathema sit. Si custodieritis mandata mea, avertam faciem meam à vobis, & non mittam in domibus vestris omnem malitiam & amaritudinem & infirmitatem. Si quis tamen in die dominico aut causas voluerit committere vel intentiones facere, aut rixas commiserit, mittam in eis pustellas, accessiones, & langores, & omne genus infirmitates. Et pro eo quod non concurritis ad Ecclesias meas, sed magis ad mercimonia vel ad silvam vel otium, & per plateas sedere, fabulas vanas loquere, & me non timere, & Ecclesias meas non venerare, propter hoc tradam vos in fame & in manus gentium (& non plasmam super vos) incredulorum paganorum, qui epistolam istam non custodiant. Iam enim vobis antè legem meam mandavi, sed minime custodistis diem sanctum dominicum. Propterea mittam gladium meum super vos, quia non custodistis hæc omnia. Amen dico vobis. Crucifixus fui propter vos, & resurrexi die dominica, ascendi ad dexteram Dei, & requiem dedi omnibus die dominico. In ipso feci cælum & terram, solem & lunam, mare & omnia quæ in eis sunt. Et postea Adam de limo terræ plasmavi, & die dominico sanctificavi, & dedi requiem in ipso ut bene agant, & sine pressura sint, & requiescant per omnia. Sacerdotibus meis præcepi per epistolas & libros ut legem istam fideliter narrent, ut die dominico & festivitates meas fideliter custodiant, quia pagani sunt in terra qui non custodiunt legem meam. Et si non custodieritis omnia quæ præcepi vobis, mittam super vos tribulationes & grandines & tempestates & siccitatem, qui exterminet fructum operum vestrorum; & non habebitis partem mecum, neque cum angelis meis, neque cum martyribus meis. Amen dico vobis. Si non custodieritis sanctum diem dominicum, mittam super vos fame & frigore, & æstum gravem in messes & in vineas vestras sive omnes labores vestros, & ad alios demonstabo, & vobis non dabo, quia decimas vestras, de quantum habuistis, dare nolulistis. Inde ad decimum revertatur. Amen dico vobis. Die dominico observate cum omni diligentia, sicut nec ipsas oleras in hortibus vestris die dominico colligatis. Si hæc feceritis, vos mulieres, mittam super vos serpentes pinguas qui comedant & percutiant mamillas vestras. Amen dico vobis. Si non

T T t ij

custodieritis sanctum diem dominicum, omnia mala mittam super vos. Nam si custodieritis mandata mea & feceritis ea, dabo vobis benedictionem meam, & multiplicabo labores vestros usque ad abundantiam & usque ad messem, & usque ad vindemiam & pomiferum & totam substantiam, & quae cunque petieritis dabo vobis. Amen dico vobis. Si non custodieritis mandata mea, omnia mala habebitis, & addam vobis malum super quod habuistis. Et si fuerint Presbyteri aut Diaconi, ubicunque invenerint epistolam istam, legant & aperiant illam ad omne populum, frequenter admonent ut recedant ab iniquis suis operibus. Et omnis qui hoc audierit, & non crediderit, anathema sit. Ego sum Dominus Deus vester, qui crucifixus fui propter vos, ut custodiatis vosmetipsos. Per istam epistolam, quae ostendi vobis, suscipite illam, & toto corde sine dubio credite, & audite frequenter, quia non fuit ab homine scripta, neque ab angelo, neque ab archangelo, nisi de verbo meo & de suavitate mea, quia vera est scripta, & à supremo throno transmissa fuit, ut credatis. Et si vos emendare nolueritis, parate vos ad poenam mense Novembrio. Sic erit grandis metus super vos. Vermis, focus, & flamma, quatenus alios comedit vermis, & alios cremet ignis, & ceterorum, ut credatis quia mundus iste iudicatus est in grandi ruina. Iuro vos per epistolam istam quia aliam vobis nunquam mittam antequam veniat iudicium meus super vos. Educ epistolam istam per universum populum denuntiate. Finit. Ut clarus & pius Dominus noster Iesus Christus inspirare & liberare dignetur Amen. Cui est honor & gloria in secula seculorum. Amen.

XVIII.

Karoli Magni praeceptum pro Aniano Abbate monasterij Caunensis.

An. 794.
Ex archivo
monasterij
Caunensis.

Karolus gratia Dei Rex Francorum & Longobardorum ac Patricius Romanorum omnibus fidelibus nostris praesentibus & futuris. Rectum est regalis potestas illis tuitionem imperii quorum necessitas comprobatur. Igitur cognoscat magnitudo seu utilitas vestra quia vir venerabilis Anianus Abbas ex monasterio sancti Iohannis & sancti Laurentij, quod fuit constructum in locis nuncupatis Extorio & Olibegio, nostro synodali Concilio veniens una cum monachis suis Continuo, Stromundo, Lurio, cum omnibus rebus vel hominibus monasterij sui quas moderno tempore videtur possidere, se plenius commendavit, & nos sub nostra tuitione eum & monachos suos cum omnibus rebus atque hominibus suis recepimus ac retinemus, quatenus diebus vitae suae sub nostra tuitione valeant quiete vivere & residere. Propterea has literas nostras pro firmitatis studio eis dedimus, per quas omnino jubemus ut nullus quislibet de vobis neque de junioribus vestris praedicto Aniano Abbati seu monachis suis nec rebus vel hominibus illorum contingere nec inquietare, aut contra rationis ordinem calumniam generare non praesumat, nisi,

ut diximus, cum omnibus rebus vel hominibus illorum sub nostra tuitione valeant quiete vivere vel residere. Similiter concessimus ei villam Caunas sicuti Milo ad suum monasterium per suas literas delegavit, cum omnibus appendiciis suis, quatenus melius delectet ipsos servos Dei pro nobis vel stabilitate regni nostri Domini misericordiam exorare. Et si aliquae causae adversus eos surrexerint, vel homines eorum autolite fuerint, quas in promptu absque gravi illorum dispendio definire non poteritis, usque in nostram praesentiam reserventur, quatenus ante nos secundum legis ordinem accipiant finitivam sententiam. Et ut haec auctoritas firmior habeatur vel à fidelibus nostris melius conservetur, de anulo nostro eam subter sigillari iussimus.

Vindolaicus ad vicem Radonis recognovit.

Data XIII. Kalendas Augusti anno vigesimo sexto & vigesimo regni nostri.

Actum Francoforti palatio regio in Deinome feliciter. Amen.

XIX.

Praeceptum Karoli Magni pro quodam Ioanne qui Sarrazenos debellaverat in pago Barchinonensi.

IN nomine Patris & Filij & Spiritus sancti. Karolus serenissimus gratia Dei Rex Francorum & Longobardorum ac Patricius Romanorum. Notum sit omnibus Episcopis, Abbatibus, Ducibus, Comitibus, vel cunctis fidelibus nostris tam praesentibus quamque futuris. Rectum est regalis potestas illis tuitionem imperii quorum necessitas comprobatur. Igitur cognoscat almitas vestra qualiter Iohanne ad nos veniente, & ostendit nobis epistolam quam dilectus filius noster Ludovicus ei fecerat, & per ipsum ad nos direxit. Et invenimus in ipsa epistola insertum quod Iohannes ipse super haereticos sive Sarrazenos infideles nostros magnum certamen certavit in pago Barchinonense, ubi superavit eos in locum ubi dicitur ad Ponte, & occidit iamdictos infideles, & cepit de ipsis spolia; aliquid exinde dilecto filio nostro obtulit, equum optimum & bannia optima & spatam Indiam cum techa de argento parata; & petierat in pago Narbonense villare heremum ad laborandum quem dicunt Fontes. Ille vero dedit ei ipsum villare, & direxit eum ad nos. Et cum ad nos venisset cum ipsa epistola quam filius noster ei fecerat, in manibus nostris se commendavit; & petivit à nobis iamdictus fidelis noster Iohannes ut ipsum villare, quod filius noster ei dederat, concedere fecissemus. Nos vero concedimus ei ipsum villarem & omnes suos terminos & pertinentias suas ab integre, & quantum ille cum hominibus suis in villa Fontjoncosa occupavit vel occupaverit, vel de heremo traxerit, vel infra suos terminos, sive in aliis locis, vel villis, seu villare occupaverit, vel aprisione fecerit cum hominibus suis. Haec omnia concedimus ei per nostrum donum, ut habeat ille & posteritas sua absque illo censu aut inquietudine, dum nobis aut filijs nostris fideles extiterint. Qua-

An. 795.
Ex archivo
Archiepiscopi
Narbonensis.